

Sadržaj

Uvod.....	2
1. Rizik zemlje.....	2
2. Kreditni rejting zemlje.....	7
Zaključak.....	11
Literatura.....	12

<http://www.MATURSKIRADOVI.NET/>

Uvod

Postoje razne institucije koje se bave analizom zemalja interesantnih za strana ulaganja, uglavnom nerazvijenih zemalja i zemalja u razvoju. U ovim zemljama postoji velika potreba za prilivom sredstava iz inostranstva, pa one prilagođavaju svoje propise, zakone i uslove poslovanja zahtevima stranih investitora. Činjenica je da sigurnost zemlje značajno utiče na njen ekonomski razvoj. Takođe, u izveštajima vodećih svetskih institucija vezanim za investicije u bilo koju zemlju, rizik zemlje, a posebno politički rizik, predstavlja osnovnu komponentu.

Ovaj rad se bavi razmatranjem kreditnog rejtinga kao pokazatelja kreditne sposobnosti jedne države i sa njim usko povezanim fenomenom rizika zemlje. Prvi deo rada predstavlja osvrt na rizik zemlje i, zapravo, predstavlja neku vrstu uvoda u problem kreditnog rejtinga, na koji je stavljen naglasak u radu.

1. Rizik zemlje

Rizik zemlje, tj. *country rizik* u suštini znači rizik moguće ekonomske i političke krize u zemlji. Izražava se verovatnoćom da zemlja dužnik ili dužnik iz neke zemlje ne može ili nije voljna da izmiri svoje obaveze zbog postojanja razloga koji nisu uključeni u okviru uobičajenog kreditnog rizika¹. Rizik zemlje predstavlja rizik da zemlja neće moći da otplati kredit banci koji joj je dat ili za koji ona garantuje. Posebnost ovog rizika se ogleda u tome što u slučaju države kao dužnika, finansijska institucija kao poverilac može doći u situaciju da nije u mogućnosti da koristi uobičajene instrumente naplate duga kao kod običnih dužnika². Odnosno, u slučaju jednostranog prestanka otplate duga od strane države, poverilac nije u mogućnosti da, kao kod privatnog duga, lako preuzme sredstva koja su bila predmet zaloge i njihovom prodajom naplati deo svojih potraživanja.

Ovaj rizik poverioci tretiraju kao poseban rizik, različit od kreditnog rizika individualnih korisnika kredita, zbog toga što korisnici kredita nemaju ni kakvu kontrolu nad ovim faktorima. U pitanju je rizik koji je izazvan političkim (neizvesnost vraćanja zajma) ili ekonomskim (nesposobnost vraćanja zajma) događajima u određenoj zemlji. Drugim rečima, analiza *country risk*-a se uglavnom sastoji od procene političkih i ekonomskih faktora zemlje korisnika kredita koji mogu da ometaju redovno izmirenje glavnice i kamate. Dakle, pored ekonomskih pokazatelja, za kreditni rejting zemlje su jako bitni političko-socijalni trendovi u zemlji tako da politički stabilnija država, čak i uz lošije ekonomske pokazatelje, ima bolju ocenu od zemlje političkog rizika³. Rizik zemlje uključuje kreditni rizik svih zajmoprimaca za zemlju kao celinu.

¹ Ognjanović, Vuk (2003): *Međunarodno bankarstvo*, Megatrend univerzitet primenjenih nauka, Beograd, str. 351

² Đukić, Đorđe; Bjelica, Vojin; Ristić, Života (2006): *Bankarstvo*, Centar za izdavačku delatnost ekonomskog fakulteta, Beograd, str. 203

³ Barić, Renata(2006): *Kreditna istorija BiH*, Centralna banka BiH, godina 9, broj 5, str. 2

Tu se, pre svega, ima u vidu⁴:

- Rizik suvereniteta, koji označava gubitak ostvaren poverilačkim odnosom prema „suverenim“ emitentima, kao što su centralna banka, odnosno Vlada. Rizik od gubitka uvek upućuje na restruktuiranje duga date države.
- Pogoršanje ekonomskih uslova može voditi opadanju kreditnog rejtinga preduzeća. Takođe se povećavaju gubici prema dužnicima u situaciji kada dođe do detoracije ekonomskih uslova u zemlji.
- Opadanje vrednosti lokalne monete u odnosu na monetu koja preovlađuje u banci.
- Nemogućnost transfera fondova-kapitala iz zemlje dužnika, s obzirom na lokalne zakone. Postoji i mogućnost da lokalna moneta, u periodu amortizacije zajma, izgubi status konvertibilne valute.
- Rizik takođe može biti i pravni sistem date zemlje koji može omogućiti dužniku da izbegne izmirenje obaveza po osnovu zajma. S toga, kada se radi o ovim zemljama, poverioci insistiraju na bankarskim garancijama.

Rizik zemlje se najčešće odnosi na tri komponente⁵:

- Politički rizik – odnosi se na mogućnost da politički faktori mogu ugroziti sposobnost zemlje da otplaćuje dugovne obaveze. Ovaj rizik obuhvata čitav spektar različitih događaja – od nacionalizacije imovine, preko političkih prevrata, korupcije, pa sve do šteta izazvanih građanskim nemirima ili ratovima. Rizik se odnosi na mogućnost da političke odluke ili događaji utiču na poslovnu klimu u zemlji na način pri kojem investitori gube novac ili nemaju prinos, koliko su očekivali. Predviđanja ovog rizika uključuju projekcije nastale na bazi političkih odluka koje utiču na poslovanje investitora.
- Transferni rizik – rizik da zajmoprimac ne bude u mogućnosti da servisira dug, zbog ograničenog pristupa inostranim deviznim sredstvima. Naime, zajmoprimac može imati dovoljno prihoda da servisira dug, ali nije u mogućnosti, ili mu nije dozvoljeno da konvertuje lokalnu valutu u inostranu, za ove svrhe.
- Rizik suverenosti – rizik da država u ulozi zajmoprimca postane kreditno nesposobna, odnosi se na rizik da država ili preduzeće sa javnom garancijom nije u mogućnosti ili nije voljno da ispunjava inostrane obaveze.

Po izvesnim shvatanjima, tu se uključuje i rizik garancija, odnosno rizik koji je karakterističan za finansijske organizacije koje izdaju garancije dužnicima iz inostranstva za plaćanje u trećoj zemlji. Gubitak nastao usled aktiviranja garancije za dužnika iz zemlje iz koje dugovi ne mogu biti normalno servisirani za finansijsku organizaciju isti je kao nenaplativo potraživanje.

Osnovne komponente rizika zemlje u osnovi možemo podeliti na dve grupe⁶:

1. Komponente koje je moguće kvantifikovati i proceniti:

■

⁴ Bessis, Joel. (2004): *Risk management in banking*. New Jersey: John Willey& Sons LTD, p. 14

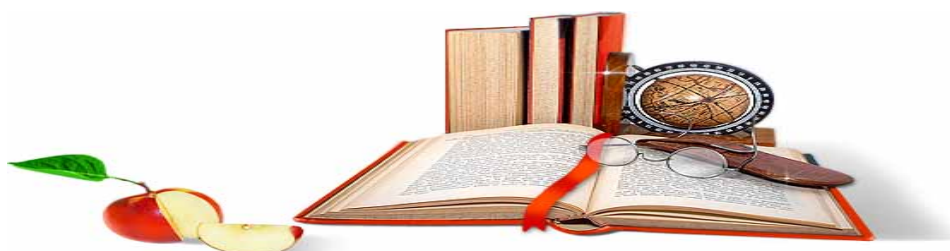
⁵ Obradović, Saša (2006): *Ekonomski razvoj*, Ekonomski fakultet, Kragujevac, str. 285

⁶ Karaulac, Tatjana (2009): Rizik zemlje, strane direktne investicije I NATO, *Ekonomija i bezbednost*, Centar za civilno-vojne odnose, Beograd, str. 51-90

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com